

KERAMIEK MUSEUM PRINCESSEHOF

Jaarstukken 2015

STICHTING

KERAMIEKMUSEUM

HET PRINCESSEHOF

JAARSTUKKEN

2015

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 23 maart 2016

Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof

Bezoekadres	Grote Kerkstraat 11 8911 DZ Leeuwarden
Postadres	Postbus 1239 8900 CE Leeuwarden
Telefoon	058 – 29 48 958
Internet	www.prinsessehof.nl
Email	info@prinsessehof.nl

*Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 23 maart 2016/*

Inhoudsopgave

Bericht van de Raad van Toezicht	2
<hr/>	
1. Jaarverslag	
1.1 Algemeen	4
1.2 Bestuursverslag	6
1.3 Begroting 2016	15
1.4 Toelichting Eigen Vermogen	16
2. Jaarrekening 2015	
2.1 Balans per 31 december 2015 – model I	18
2.2 Categoriele exploitatierekening 2015 – model IIa	20
2.3 Categoriele en functionele exploitatierekening 2015 – model IIb	22
2.4 Kasstroomoverzicht	24
2.5 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	25
2.6 Toelichting op de balans per 31 december 2015	27
2.7 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	34
2.8 Toelichting op de exploitatierekening 2015	35
2.9 Prestatieverantwoording – model III	41
2.10 Verbonden partijen	42
3. Overige gegevens	
3.1 Resultaatbestemming	43
3.2 Vaststellen jaarrekening 2015	44
3.3 Gebeurtenissen na balansdatum	45
3.4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	46
Bijlage I	
Overzicht nevenactiviteiten Raad van Toezicht en Directie	47

Bericht van de Raad van Toezicht

Jaarrekening

De door de directie opgestelde jaarrekening over het boekjaar 2015 van Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof is, conform de statuten, door Deloitte Accountants gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen onder de overige gegevens.

De directie heeft de jaarrekening vastgesteld en deze ter beoordeling en goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd. De jaarrekening gaat vergezeld van het verslag van bevindingen van de accountant.

Toezicht

In het verslagjaar is de Raad van Toezicht viermaal met de directie in vergadering bijeengekomen. Daarnaast is tussentijds overleg gevoerd tussen individuele leden van de Raad van Toezicht en leden van de directie. In deze vergaderingen zijn de jaarstukken 2015 en de begroting 2016 vastgesteld en wordt de uitvoering van het beleid gevolgd.

Directie

In 2015 heeft Saskia Bak na 17 succesvolle jaren afscheid genomen als directeur van het museum. In samenwerking met alle nabij betrokkenen heeft de Raad van Toezicht een intensief selectieproces kunnen afronden dat geresulteerd heeft in de aanstelling van Kris Callens als nieuwe directeur per 1 augustus 2015.

De Raad van Toezicht bedankt de directie en de medewerkers voor hun bijdragen in het afgelopen jaar.

Leeuwarden, 23 maart 2016

Raad van Toezicht:

Dhr. drs. K.J. Storm, voorzitter

Mw. H.C. Alberdingk Thijm

Dhr. prof. dr. Ekkart

Dhr. R. Mulder

Mw. E. Vos

Dhr. C. Groeneveld

Dhr. J. Vernooij

Mw. D. Kingma

1. JAARVERSLAG 2015

1.1 ALGEMEEN

Oprichting

De Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof is opgericht op 19 april 2001 en is gevestigd in de Grote Kerkstraat 11, 8911 DZ Leeuwarden. Bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Friesland is de stichting ingeschreven in het stichtingenregister onder nummer 01092532.

Statutaire doelstelling

De stichting heeft ten doel het inrichten en exploiteren van het museum 'Keramiekmuseum Het Prinsessehof' te Leeuwarden en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door:

- het vermogen van de stichting ten tijde van de oprichting
- subsidies, bijdragen, retributies en donaties
- schenkingen, erfstellingen en legaten
- alle andere verkrijgingen en baten

Missie

Keramiekmuseum Prinsessehof vertelt verhalen over keramiek uit Azië & Europa aan een brede groep van kunst- en cultuurliefhebbers. Het presenteert daarvoor een eigentijds en publieksgericht programma, al dan niet in samenwerking met (inter)nationale partners.

Hoofddoelgroep van het museum is geïnteresseerden in cultuurhistorie. Subdoelgroepen zijn kunst- en keramiek liefhebbers en (primair) onderwijs.

Het museum beheert en presenteert een omvangrijke en gevarieerde collectie en nieuwe inzichten worden overgedragen door middel van hoogwaardige presentaties en technieken.

Het museum is door zijn collectie en specialisatie toonaangevend en uniek binnen de Nederlandse museumwereld. Met andere instellingen die over belangrijke keramiekcollecties beschikken - zowel nationaal als internationaal - wordt nauw samengewerkt.

Keramiekmuseum Het Prinsessehof heeft de ambitie zijn naam en positie als publieksgericht museum én als nationaal kennisinstituut op het gebied van de Nederlandse en internationale keramiek verder te verstevigen.

Organisatie

Stichting Keramiekmuseum het Prinsessehof heeft met Stichting het Fries Museum een gezamenlijke organisatie. Dit houdt in dat het grootste deel van de werknemers voor beide organisaties actief is. Het museum heeft drie kernafdelingen; te weten Publiek en Programma, Collecties en Facilitaire zaken. De directeur vormt samen met het hoofd Publiek en Programma, het hoofd Collecties en het hoofd Facilitaire Zaken het managementteam. Directie en MT worden ondersteund door twee adviserende afdelingen, namelijk Human Resources en Finance & Control.

Cultural Governance

De Bestuurlijke organisatie van Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof werkt volgens een model met een toezichthouder. Deze Raad van Toezicht toetst het artistiek-inhoudelijke beleid van het museum op basis van de goedgekeurde en vastgestelde beleidsuitgangspunten, ziet toe op een doelmatige en controleerbare besteding van de middelen, adviseert de directie en ondersteunt waar nodig bij het leggen en onderhouden van externe contacten. De Raad van Toezicht keurt de begroting en jaarrekening goed. Zij is tevens verantwoordelijk voor de aanstelling, de honorering, het functioneren en het ontslag van de directie.

De directie is eindverantwoordelijk voor alle aspecten van beleid, zowel inhoudelijk, financieel als organisatorisch.

De Raad van Toezicht werkt met een profielschets en een rooster van aftreden. De leden zijn onafhankelijk. Bij nieuwe leden wordt een vacature geplaatst. De Raad van Toezicht voert functioneringsgesprekken met de directie.

Subsidiëring Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

De belangrijkste subsidieverstrekker van Princessehof is het Ministerie van OCW. Het ministerie hanteert een beleidsperiode van 4 jaar en stelt voor de totale periode subsidie beschikbaar. Het jaar 2015 is het derde jaar van de beleidsperiode 2013 - 2016. Jaarlijks legt Princessehof verantwoording af aan het ministerie volgens het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016.

Het ministerie heeft met Princessehof prestatieafspraken gemaakt. De prestatieverantwoording wordt opgesteld volgens model III – activiteit en bereik musea - van het handboek en is onderdeel van de jaarrekening.

Subsidiëring Gemeente Leeuwarden

De Gemeente Leeuwarden subsidieert Princessehof; ze stelt jaarlijks een subsidie beschikbaar die iets groter is dan de huur voor de Gemeentelijke gebouwen die het museum jaarlijks moet betalen. Hiervoor moet jaarlijks een subsidieverzoek worden ingediend. Met de Gemeente is de afspraak gemaakt dat de verantwoording van de subsidiegelden dezelfde is als die voor het Ministerie van OCW.

Vrijstelling successie- en schenkingsrecht

Per 1 januari 2008 merkt de Belastingdienst Keramiekmuseum Het Princessehof aan als Algemeen Nut Beoogde Instelling (ANBI). Het museum is hiermee geheel vrijgesteld van successie- en schenkingsrecht. De aanmerking geldt voor onbepaalde tijd. De beslissing is gebaseerd op artikel 6.33 Wet inkomstenbelasting 2001.

Controleverklaring

De jaarrekening 2015 van Keramiekmuseum Het Princessehof is door Deloitte Accountants gecontroleerd volgens de algemene verantwoording in het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016.

1.2 Bestuursverslag

Algemeen

De bestuursstructuur van de Stichting Beheer Fries Museum/Keramiekmuseum Het Prinsessehof is als volgt: een Raad van Toezicht en een Raad van Bestuur/directie. Het secretariaat is in handen van mevrouw B. Vis, managementassistent. In het managementteam vond een wissel plaats. De heer F.H.V. van der Velden nam 30 september afscheid als hoofd Collecties. Vanaf 9 november 2015 is mevrouw drs. M. Brouwer hoofd Collecties. De financiële verslaglegging is in handen van het hoofd van de ondersteunende afdeling Finance & Control.

Samenstelling directie (art 2f)

Het bestuur van Keramiekmuseum Het Prinsessehof wordt gevormd door Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Het Prinsessehof. Deze stichting kent de volgende samenstelling van de directie:
de heer K.J.R. Callens, directeur vanaf 1 augustus 2015
mevrouw D. Oosterhoff, waarnemend directeur, van 1 mei tot 1 augustus 2015
mevrouw drs. S.M. Bak, directeur tot 1 mei 2015

De directie is eindverantwoordelijk voor alle aspecten van beleid: zowel inhoudelijk, financieel en organisatorisch

Toezicht (art 2f)

In het verslagjaar is viermaal een vergadering van de Raad van Toezicht geweest. Voor de vergaderingen van de Raad van Toezicht is er een voorbereidend overleg tussen de voorzitter van de Raad en de directie. Daarnaast is tussentijds overleg gevoerd tussen de voorzitter van de Raad van Toezicht en de directie en op onderdelen tussen portefeuillehouders van de Raad van Toezicht en de directie.

In de vergaderingen van de Raad van Toezicht zijn de jaarstukken 2014 en de begroting 2016 beoordeeld en goedgekeurd. De Raad volgt de uitvoering van het beleid zoals vastgesteld in het activiteitenplan 2013-2016. Er wordt een kwartaalrapportage verstrekt aan de Raad van de activiteiten en de Raad ontvangt deelbeleidsplannen.

Samenstelling Raad van Toezicht inclusief data van aan- en aftreden:

Raad van Toezicht				
Stichting Beheer Fries Museum/Keramiekmuseum Prinsessehof				
<u>Rooster van aftreden</u>				
Naam	Termijn	Aantreden	Aftreden	Einde termijn
De heer drs. K.J. Storm (vz)	1 ^e	mrt-14	n.b.	mrt-18
De heer drs. D. de Goede	3e	apr-06	26-03-15	apr-16
Mevrouw E.M. Witsen-Elias	2e	dec-06	23-06-15	jun-15
Mevrouw E. Vos	1 ^e	mrt-15	n.b.	mrt-19
Mevrouw H.C. Alberdingk Thijm	3e	okt-07	n.b.	okt-19
De heer R. Mulder	2e	sep-09	n.b.	sep-17
De heer prof. dr. R. Ekkart	1e	dec-13	n.b.	dec-17
De heer C. Groeneveld	1 ^e	mrt-15	n.b.	mrt-19
De heer J.W.G. Vernooij	1 ^e	mrt-16	n.b.	mrt-20
Mevr. D. Kingma	1 ^e	mrt-16	n.b.	mrt-20

Statutair worden de leden voor ten hoogste 4 jaar benoemd en zijn na afloop van een zittingsperiode tweemaal herbenoembaar. De Raad van Toezicht bestaat uit tenminste 5 en ten hoogste 9 leden.

Nevenactiviteiten

Als bijlage bij de jaarrekening is een overzicht toegevoegd met een overzicht van de nevenactiviteiten.

Wet Normering Topinkomens (art. 2h)

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2015: € 179.000. (Norm detachering is € 230.474.)

De WNT is van toepassing op topfunctionarissen. Als topfunctionarissen worden aangemerkt de leden van het hoogste uitvoerende orgaan (Raad van Bestuur of Directie) en de leden van het toezichthoudende orgaan (Raad van Toezicht). De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd. De bezoldiging van de directie blijft binnen de wettelijk gestelde kaders (zie pagina 31).

Financieel

Jaarrekening en bestemming exploitatiesaldo

De door de directie opgestelde jaarrekening over het boekjaar 2015 van Keramiekmuseum Het Prinsessehof is, conform de statuten, gecontroleerd door Deloitte Accountants en van een goedkeurende verklaring voorzien. De controleverklaring is opgenomen in de overige gegevens van de jaarstukken.

De directie heeft de jaarrekening ter controle en goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht. De Raad heeft, mede op grond van de controleverklaring en het bijbehorende verslag, de jaarrekening goedgekeurd. Volgens het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies wordt het resultaat 2015 ad € 12.261 toegevoegd aan de algemene reserve en aan de bestemmingsfonds OCW algemeen volgens de berekening op pagina 43.

Resultaten (art. 2a)

Het boekjaar 2015 wordt afgesloten met een voordelig exploitatiesaldo van € 12.261 dat na de resultaatbestemming toegevoegd wordt deels aan de algemene reserve en deels aan het bestemmingsfonds OCW algemeen.

Het (voordelig) exploitatie saldo is onder meer ontstaan door:

BATEN

Per saldo zijn extra inkomsten gegenereerd van ca. € 296.800 door:

Hogere inkomsten:

Directe opbrengsten

Publieksinkomsten

- kaartverkoop	30.000
- overig: theesalon	7.700
Overige inkomsten (verhuur en doorbelastingen)	98.200

Indirecte opbrengsten

Doorberekening personeelskosten	43.600
Subsidie OCW – loon- en prijscompensatie 2014	2.000
Subsidies/bijdragen uit publieke en private middelen voor tentoonstellingen en aankopen	119.675

Lagere inkomsten:

Directe opbrengsten	
Kaartverkoop buitenland	1.800
Bijdrage Vrienden	2.500

LASTEN

Per saldo zijn de uitgaven € 154.950 hoger. Dit is ontstaan door:

Hogere uitgaven:

Salariskosten	137.600
Aankopen	68.400
Huisvestingskosten	24.475
Museumkaarten	3.500
Tentoonstellingen	142.800
Activiteiten	
Theesalon	3.700
Diverse personeelskosten	21.600

Lagere uitgaven:

Inhuur medewerkers	46.000
Afschrijvingen	151.800
Huur	17.900
Overige lasten	
Collectie- en publieksfunctie	10.100
Kantoorkosten	10.300
Publiciteit	2.600
Museumwinkel	8.400

RENTEBATEN

Hogere renteopbrengsten	4.600
Lagere opbrengsten vrijval egalisereserves	134.300

Financiële positie (art. 2b)

Het Eigen Vermogen ultimo 31.12.2015 is € 751.653 en bestaat uit een algemene reserve van € 388.400, een bestemmingsreserve restant subsidie OCW 2009-2012 ad € 175.864 en een bestemmingsfonds OCW algemeen van € 187.389.

De algemene reserve van Keramiekmuseum Het Prinsessehof is € 388.400 en is vrij besteedbaar. Daarnaast zijn de bestemmingsreserves OCW in totaal € 363.253.

Strategie bij tegenvallende inkomsten

In 2015 is een risicoanalyse van het (weerstands)vermogen opgesteld. In verhouding tot de risico's die de organisatie loopt, ligt het eigen vermogen van het Prinsessehof onder het gewenste niveau. Het is daarom wenselijk dat het eigen vermogen de komende jaren toeneemt. Een complicerende factor daarbij is dat het resultaat verdeeld moet worden over de algemene reserve en de bestemmingsreserve OCW, volgens de richtlijnen van OCW (zie pag. 43). Over die bestemmingsreserve OCW kan het museum niet vrij beschikken maar ze kan wel worden ingezet voor de doelstellingen van het museum. Om middelen aan het eigen vermogen toe te kunnen voegen wordt vanaf 2016 gestreefd naar een jaarlijks positief resultaat.

Het niveau van het eigen vermogen is bepalend in hoeverre risico's op korte termijn kunnen worden opgevangen. Tegenvallende inkomsten kunnen op korte termijn opgevangen worden met de algemene reserves, daarnaast zullen er maatregelen genomen worden op langere termijn de inkomsten weer op het gewenste niveau te brengen.

De belangrijkste risico's, opgenomen in de risicoanalyse, zijn:

- Tegenvallende publieksinkomsten, inkomsten uit winkel en inkomsten uit horeca.
 - Uitgangspunt is een (risico)bedrag van € 365.000 aan jaarlijkse inkomsten op deze onderdelen. Ingeschat is (o.b.v. kans/impact/effect in jaren) dat voor de organisatie het risico € 115.500 is.
- Risico op langdurige ziekte, zwangerschap en mantelzorg.
 - Uitgangspunt is een (risico)bedrag van € 1.050.000 aan jaarlijkse vaste personeelskosten. Ingeschat is (o.b.v. kans/impact/effect in jaren) dat voor de organisatie het risico € 131.250 is.
- Tegenvallende inkomsten voor tentoonstellingen.
 - Uitgangspunt is een gemiddeld bedrag aan fondsenwerving van € 150.000 per jaar. Ingeschat is (o.b.v. kans/impact/effect in jaren) dat voor de organisatie het risico € 90.000 is.
- Tegenvallende gebouw-gerelateerde kosten
 - Uitgangspunt is een (risico)bedrag van € 200.000 aan gebouw-gerelateerde kosten per jaar. Ingeschat is (o.b.v. kans/impact/effect in jaren) dat voor de organisatie het risico € 60.000 is.
- Reserve voor groot onderhoud
 - Uitgangspunt is een basisreserve voor groot-onderhoud van € 150.000. Hiermee kunnen de risico's verbonden aan de onderhoudskosten gedeeltelijk worden opgevangen.

Liquiditeit

De liquiditeit is in 2015 als goed te kwalificeren.

Ondernemerschap

Keramiëkmuseum Het Prinsessehof werkt met een planning en control cyclus waar de begroting, managementrapportages (minimaal 2 per jaar) en de jaarrekening deel van uit maken. Belangrijk onderdeel van de rapportages is het monitoren van de inkomsten. Er wordt maandelijks een analyse gemaakt van de inkomsten. Bespreking vindt, eveneens maandelijks, plaats in het managementteam en waar nodig vindt bijstelling van het beleid plaats. Onderdelen zijn onder andere de bezoekersaantallen met de daarbij behorende inkomsten, de exploitatie van de winkel en het restaurant en het organiseren van activiteiten en evenementen. Bij het vaststellen van de programmering wordt altijd meegenomen hoe de winkel en het restaurant toegevoegde waarde kunnen hebben en er dus zoveel mogelijk inkomsten gegenereerd kunnen worden. Hetzelfde geldt voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Er wordt voortdurend gezocht naar nieuwe mogelijkheden om het ondernemerschap verder invulling te geven.

Prestatieverantwoording (art. 2c/2l)

Activiteit & bereik musea
(Model III)

	Huidige boekjaar	Activiteitenplan 2015	Vorig boekjaar
Totaal aantal bezoeken per jaar	36.819	35.000	26.664
- waarvan betalend	23.717	27.000	18.210
- waarvan aantal scholieren primair onderwijs	2.159	1.250	1.267
- waarvan aantal scholieren voortgezet onderwijs	329	750	548
Registratiegraad > 95%	ja	ja	ja
Collectieplan up to date	Ja	ja	ja
Veiligheidsplan up to date	Ja	ja	ja

Collectie (art. 3)

Aanwinsten

De collectie is verder uitgebreid met bijzondere stukken, mede dankzij aankopen van de Vrienden van het Prinsessehof en particuliere schenkingen.

In 2015 krijgt Keramiekmuseum Prinsessehof 'Mrs. Duff' in langdurige bruikleen van een anonieme Friese verzamelaar. De Chinese porseleinen figuur van een westerse vrouw in Europese kledij verenigt de oosterse en de westerse keramiektraditie en sluit daarmee perfect aan bij het verhaal dat het Prinsessehof vertelt.

Keramiekmuseum Prinsessehof toont dit jaar ook een belangrijke collectie hedendaagse keramiek, geschonken door familie van verzamelaar Ronald Kuipers (1958-2014).

Dankzij een aankoop van de OKS heeft het museum de 'Wave Bowl' van Christopher Dresser aan zijn collectie kunnen toevoegen. In dit werk komt de invloed van het Japonisme duidelijk naar voren en daarmee symboliseert het object de relatie Oost-West. Het is daarnaast een topstuk binnen het keramische oeuvre van Dresser.

Samen met het Stedelijk Museum 's Hertogenbosch (SM's) heeft het Prinsessehof, met steun van het Mondriaan Fonds, een programma voor opdrachten en aankopen actuele keramiek opgesteld.

Ontzamelen non-keramische objecten

Op basis van het in de Collectiestrategie 2012-2016 geformuleerde collectiebeleid is het museum in 2012 gestart met de teruggave van het omvangrijke non-keramische bruikleen van de Ottema-Kingma Stichting. Dit project is afgerond in 2014.

Werkzaamheden 2015

Voor 2015 is geen specifieke focus benoemd. De medewerkers hebben verder gewerkt aan het terugdringen van de achterstanden op het gebied van registratie en digitalisering. Daarnaast hebben zij voornamelijk volgens plan hun medewerking verleend aan de registratie van nieuwe aanwinsten en aan de op- en afbouw van tijdelijke tentoonstellingen.

Percentage registratiegraad

Op 31 december 2014 bedroeg de registratiegraad van de collectie 98%. Op 31 december 2015 bedroeg de registratiegraad ruim 99%. De registratiegraad is dus stabiel. Vanwege het continue proces van aankopen en schenkingen is de registratiegraad nooit 100%.

	<u>BIS 2013</u>	<u>BIS 2016</u>	<u>Realisatie</u>
Totaal aantal collectieobjecten	30.500	29.000	29.990
<i>Aantallen in onderdelen</i>			34.049
Registratiegraad	95%	98%	99,2 %
Basisregistratiegraad			79,1 %
Digitaliseringsgraad	85%	95%	82,8 %

Bruiklenen

	<u>BIS 2013</u>	<u>BIS 2016</u>	<u>Realisatie</u>
Aantal gekregen kortdurende bruiklenen	800	1.200	212
<i>Waarvan binnenland</i>	800	1.200	212
<i>Waarvan buitenland</i>	0	0	0
Aantal objecten verleend kortdurende bruiklenen	125	200	102
<i>Waarvan binnenland</i>	100	150	102
<i>Waarvan buitenland</i>	25	50	0

Presentatie

	<u>BIS 2013</u>	<u>BIS 2016</u>	<u>Realisatie</u>
Presentatie collectie aan publiek	21%	25%	61%

Verwervingen/Restauraties

	<u>BIS 2013</u>	<u>BIS 2016</u>	<u>Realisatie</u>
Verwervingen	5	5	70
Restauraties	10	10	1

Voornemens 2016-2020

We gaan de kwaliteit van de registratie verder verbeteren, m.n. om de werkprocessen (tentoonstelling, bruikleen en ontzaming) beter uit te kunnen voeren.

De definitie van de noodzakelijk geachte registratiegraad is daarom verscherpt en uitgebreid. Dat wil zeggen dat ook alle onderdelen van bijvoorbeeld serviezen apart geregistreerd gaan worden, de basisregistratiegegevens gecontroleerd gaan worden op fouten en lacunes en de digitaliseringsgraad verbeterd gaat worden. Het voornemen is dit proces in 2020 afgerond te hebben.

Publiek en Programma (art. 3)

Keramikmuseum Prinsessehof in Leeuwarden komt dit jaar uit op 36.819 bezoekers, dat is bijna 40% meer dan in 2014. Daarmee is 2015 het op één na succesvolste jaar in de recente geschiedenis van het museum. Het leeuwendeel van de bezoekers kwam voor de tentoonstellingen *Op de thee* en *De 20ste eeuw*. Die laatste nieuwe grote tentoonstelling neemt sinds september bezoekers mee terug naar de vorige eeuw en laat zien dat keramiek een spiegel van de tijd is. Veel nieuwe bezoekers werden enthousiast gemaakt voor keramiek: 55% kwam voor het eerst naar het museum. 83% kwam speciaal voor *De 20ste eeuw* en tweederde van hen is vrouw. 67% van de bezoekers van *De 20ste eeuw* kwam van buiten Friesland. Een grote campagne met abriposters, advertenties en radiospots, wierp zijn vruchten af. *De 20ste eeuw* wordt zeer hoog gewaardeerd, bezoekers geven als rapportcijfer gemiddeld een 8,4. Ook de pers is enthousiast: zo noemde het NRC Handelsblad de tentoonstelling pionierend en aansprekend. Het museum genereerde in 2015 publiciteit in printmedia met een mediawaarde van € 891.783.

Tentoonstellingen (art. 2c/3)

- vier tentoonstellingen in Medisch Centrum Leeuwarden
- 'De 20ste eeuw' – vanaf 05.09.2015 t/m 03.07.2016
- 'Brekber' – vanaf 14.01.2015 t/m 22.03.2015
- 'De collectie Kuipers' – vanaf 08.12.2015 t/m 13.03.2016
- 'Colourful Clay' in de OBA – vanaf 11.12.2015 t/m 28.02.2016

De hoge bezoekaantallen in 2015 laten zien onze keuze om in 2014 onze programmeringscyclus aan te passen een verstandige was, met jaarlijks een grote publiekstentoonstelling die opent in september en staat tot het begin van de zomer. De 20ste eeuw was in 2015 onze grote nieuwe tentoonstelling. Hiermee gaven we invulling aan onze strategische doelstelling om intensief publieksgericht te programmeren. Door keramiek in een bredere context te plaatsen, maakten we een toegankelijke tentoonstelling voor een breed publiek. De art-nouveauspecialist Frans Leidelmeijer bekend van Tussen Kunst & Kitsch, was de gastcurator van deze tentoonstelling.

Naast de huidige expositie De 20ste eeuw was in het museum in 2015 nog de tentoonstelling Op de thee te zien, een succesnummer waarin de vele enthousiaste bezoekers werden meegenomen op een ontdekkingsreis door verschillende theeculturen. Daarnaast presenteerden Tryater en het museum begin dit jaar de innovatieve en succesvolle voorstelling Brekber. Het Prinsessehof vormde het decor van dit indrukwekkende toneelstuk in regie van Jos van Kan, dat vele nieuwe regionale bezoekers naar het museum trok. De voorstelling ging over een keramiekverzamelaar die haar collectie wil schenken aan het museum. Het decor, een tentoonstelling met keramiek uit de museumcollectie die de collectie van de verzamelaar voorstelde, was ook buiten de voorstelling het bezichtigen waard. Begin december zetten we een geschonken verzameling hedendaagse beeldende keramiek in de spotlights, De collectie Kuipers. Een paar dagen later opende in de Openbare Bibliotheek in Amsterdam een kleine tentoonstelling van het Prinsessehof: Colourful Clay. Deze expositie toonde werk van hedendaagse keramisten, gecombineerd met prachtige historische stukken uit China, Japan en Nederland en maakt hopelijk vele bibliotheekbezoekers enthousiast voor keramiek, en voor het museum. Met vier presentaties in het Medisch Centrum Leeuwarden bereikte het Prinsessehof afgelopen jaar weer 350.000 mensen.

Voor de periode vanaf augustus 2016 wordt een grote spraakmakende publiekstentoonstelling over de sensualiteit van keramiek voorbereid.

Economische betekenis

Van de bezoekers van de tentoonstellingen De 20ste eeuw en Op de thee kwam meer dan 75% speciaal voor het museumbezoek naar Leeuwarden. Het Prinsessehof bracht dit jaar dus ruim 27.000 extra bezoekers naar de stad. De meerderheid van hen combineerde het museumbezoek met een bezoek aan andere attracties, horeca of winkels en een aanzienlijk deel bleef overnachten. De mensen die speciaal voor het museum naar de stad zijn gekomen, gaven gemiddeld 60 euro uit in de stad. Zo zorgde het Prinsessehof voor een economische impuls van ruim 1,6 miljoen euro.

Onderwijsactiviteiten (art. 21/3)

In het voorjaar vermaakten ruim 1.250 leerlingen van de groepen 1 en 2 uit Leeuwarden en omgeving zich met een onderwijsprogramma waarbij ze op de thee gingen bij prinses Maria Louise. Dit programma is ontwikkeld in samenwerking met twee proefscholen en een cultuurcoach. Het programma werd doorlopend getoetst met een enquête en gewaardeerd met rapportcijfer 8. Leerkrachten benoemen met name de rijke voorbereidings- en nabereidingsmaterialen en zijn waarderen dat genieten en leren samen gaan. Leerlingen van de groepen 7 en 8 uit Leeuwarden brachten in het kader van een programma van Historisch Centrum Leeuwarden rondom Marijke Meu (Maria Louise) een bezoek aan de stijkamer van het Prinsessehof. In een grote ontwerpwedstrijd daagde het museum in het najaar leerlingen van het voortgezet onderwijs en MBO uit om een eigen bord te ontwerpen in een stijl naar keuze uit de 20ste eeuw. In overleg met elke school wordt het basisprogramma op maat uitgevoerd in het museum en op school, het intensieve contact met de scholen leidt tot continue verbetering van het programma. Deze wedstrijd loopt nog door, de winnende ontwerpen worden vervaardigd door tegelfabriek Albarello in Menaam en zijn te bewonderen in de tentoonstelling. We ontvingen ook in 2015 weer boven verwachting veel leerlingen uit het primair onderwijs, en minder leerlingen uit het voortgezet onderwijs, dit is conform de trend van de afgelopen jaren.

Publieksactiviteiten (art. 3)

Rondom 'De 20ste eeuw' was er voor bezoekers van alles te doen in het museum, van schilderworkshops rondom Jugendstil en Japonisme tot Retro kinderfeestjes. De antiemspreekuren waren onverminderd populair en de Prinsessedag brak opnieuw records. Bezoekers waren ook erg enthousiast over de audiotour bij de tentoonstelling die ingesproken is door Frans Leidelmeijer.

Online (art. 3)

Met 112.000 webbezoekers is het Prinsessehof online gestegen met 173%. Een kwart van deze online bezoekers bezocht de Chinese website cn.prinsessehof.nl. Ook op social mediagebied was het een goed jaar. Op Facebook schoot het museum omhoog van 870 naar 1.500 volgers. Het aantal volgers op Twitter steeg van 1.750 naar 2.175.

Samenwerking

Keramiëkmuseum Prinsessehof en Fries Museum vormen een organisatie. Alle medewerkers, behalve de conservatoren, werken voor beide organisaties en alle werkprocessen zijn gelijkgetrokken.

Het Prinsessehof werkt samen met het Rijksmuseum, het Groninger Museum en het Gemeentemuseum De Haag in het samenwerkingsverband Aziatische Keramiek.

Op het gebied van educatie wordt in Leeuwarden intensief samengewerkt met de netwerkorganisatie Kunstkade (label schoolkade) en de andere culturele instellingen. Met afgestemde thema's en programma's worden alle scholen in Leeuwarden bereikt. Voor het voortgezet onderwijs vormt de werkgroep Arttrip (een samenwerkingsverband met stadsschouwburg De Harmonie, het Fries Museum en vijf scholen in de stad en de provincie) de spil van een programma waarmee we leerlingen van die scholen kennis laten maken met het Prinsessehof. In de aanloop van de jaarlijkse ontwerpwedstrijd voor het voortgezet onderwijs wordt met een aantal scholen intensief samengewerkt om het programma te ontwikkelen.

Samen met het Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch is een aankoopbeleidsplan moderne en hedendaagse keramiek ingediend bij het Mondriaan Fonds.

Met theatergezelschap Tryater is in een unieke co-productie een theatervoorstelling ontwikkeld in het Prinsessehof.

Organisatie

Strategie (art 2d)

In 2011 is het Strategisch Beleidsplan 2011-2020 vastgesteld. Tezamen met het in 2010 opgestelde Collectiebeleidsplan vormt het Strategisch Beleidsplan voor de komende 10 jaar de koers van het Prinsessehof. Deze is nader uitgewerkt in de aanvraag voor de Basis Infrastructuur voor 2013-2016. Onderdeel van het Strategisch Beleidsplan zijn de missie, de visie en 4 strategische doelstellingen. Na de start van de nieuwe directie in 2015 zijn de missie, visie en strategie bijgesteld op basis van de veranderende tijd en het veranderde cultuurlandschap. De aanpassingen worden verwerkt in de aanvraag voor de BIS periode 2017-2020.

Strategische doelstelling 1

Verbeter de financiële exploitatie door een publiekgerichte programmering, efficiencyverbeteringen en een vergroting van de overige eigen inkomsten (c.q. het verkleinen van de afhankelijkheid van subsidies).

Strategische doelstelling 2

Vergroot het omgevingsbewustzijn. Intensiveer en regisseer de contacten met de 3 (4) belangrijkste stakeholders, te weten OC&W, de gemeente Leeuwarden (als subsidiegever en als eigenaar van een deel van de collectie), de bruikleengevers (in het bijzonder de Ottema-Kingma Stichting) en eventueel de provincie.

Strategische doelstelling 3

Ontwikkel en introduceer vanuit de missie en visie een eenduidige en onderscheidende op bezoekers en doelgroepen gerichte positionering.

Strategische doelstelling 4

Breng het Prinsessehof (deels) buiten Leeuwarden door vestiging van een volwaardig virtueel digitaal Prinsessehof alsmede het aanbieden van een deel van de collectie in de randstad door samenwerking of een eigen vestiging.

De strategische- en collectiedoelstellingen vertaald in het activiteitenplan 2013-2016 en geconcretiseerd in de jaarplannen 2013 e.v. en de daaronder liggende afdelingsplannen.

Missie

Het keramiëkmuseum Prinsessehof vertelt verhalen over keramiek uit Azië en Europa aan een brede groep van kunst- en cultuurliefhebbers. Het presenteert daarvoor een eigentijds en publiekgericht programma, al dan niet in samenwerking met (inter)nationale partners.

Visie

In 2020 weet 90% van de kunst- en cultuurliefhebbers in Nederland van het bestaan van Keramiekmuseum Het Prinsessehof.

Veiligheidsplan

Het veiligheidsplan is up to date gemaakt in 2015.

Het veiligheidsplan bestaat uit de volgende onderdelen:

- Beleidsverklaring
- BHV plan conform nen 4000
- ORP, ontruimingsplan, NEN 8112
- CHV, collectiehulpverleningsplan.

De uitvoering van dit plan is belegd bij de afdeling Facilitaire Zaken en is opgenomen in de dagelijkse werkprocessen.

Eigen inkomstennorm (art. 2j)

Het percentage eigen inkomsten om toe te kunnen treden tot de culturele basisinfrastructuur 2013-2016 is door het Ministerie bepaald op een gemiddeld percentage over de jaren 2010 en 2011 van 17,5%. Voor het jaar 2015 is het percentage bepaald op minimaal 19,5%.

Het percentage eigen inkomsten Keramiekmuseum Prinsessehof 2015 is 45,11%.

Voor de berekening van het percentage eigen inkomsten wordt verwezen naar pagina 41 van de jaarrekening.

Cultural Governance (art. 2g)

De Bestuurlijke organisatie van Keramiekmuseum Het Prinsessehof werkt volgens een model met een toezichthouder. Deze Raad van Toezicht is toezichthouder en toetst het algemene beleid en de strategie, volgt de uitvoering daarvan en keurt de door externe accountant beoordeelde jaarrekeningen goed. Deze laatste worden gepresenteerd in een meerjarenperspectief. De Raad adviseert de directie en ondersteunt waar nodig bij het leggen en onderhouden van externe contacten. Ook keurt zij bijzondere investeringen en leningen goed en benoemt, beoordeelt en ontslaat de directie.

De directie is eindverantwoordelijk voor alle aspecten van beleid, zowel inhoudelijk, financieel als organisatorisch. De Raad van Toezicht werkt met een profielschets en een rooster van aftreden. De leden zijn onafhankelijk. Bij nieuwe leden wordt een vacature geplaatst. De Raad van Toezicht voert functioneringsgesprekken met de directie.

De Raad van Toezicht neemt de Governance Code Cultuur in acht. De Code is toegepast bij de werving van nieuwe toezichthouders (waarvan één startte in 2015 en twee in 2016) en van de nieuwe directeur. Alle nieuwe leden van de Raad van Toezicht krijgen een introductie. In 2015 zijn uitgewerkt: financiële risicoanalyse en beoordeling reserves, inventarisatie frauderisico's, bespreking management letter en overgenomen maatregelen. Daarnaast staat periodiek ingepland: functioneringsgesprekken directie en de raad; opstellen lijst nevenfuncties bestuurder(s) en leden raad van toezicht.

Continuïteit van de instelling

Het Ministerie van OCW heeft bepaald dat Keramiekmuseum het Prinsessehof onderdeel uitmaakt van de basisinfrastructuur OCW in de periode 2013– 2016.

Leeuwarden, 23 maart 2016

drs. K.J.R. Callens, directeur

1.3 Begroting Keramiekmuseum Het Princessehof 2016

B A T E N

Directe opbrengsten

Publieksinkomsten buitenland	2.500
Publieksinkomsten binnenland	
- onderdeel kaartverkoop	137.500
- overige	125.000
Sponsorinkomsten	0
Overige inkomsten	1.600

Indirecte opbrengsten 272.160

Totale opbrengsten 538.760

Structurele subsidie OCW

Exploitatiebijdrage	1.376.802
Huisvesting	79.134

Structurele subsidie Provincie 0

Structurele subsidie Gemeente 285.000

Structurele subsidie ander orgaan dan OCW,
provincie, gemeente (bijv. Cultuurfondsen of EU) 0

Overige subsidies

Bijdragen uit publieke middelen	40.000
Bijdragen uit private middelen	
- waarvan particulieren incl. vriendenverenigingen	12.500
- waarvan bedrijven	0
- waarvan private fondsen	5.000
- waarvan goede doelenloterijen	0

Totale subsidies / bijdragen 1.798.436

Totale baten 2.337.196

L A S T E N

Salarislasten	1.325.220
Afschrijvingen	50.000
Huur	210.000
Aankopen	90.000
Overige lasten	661.976
Totale lasten	2.337.196

Saldo uit gewone bedrijfsvoering 0

Saldo rentebaten / - lasten 0

Saldo overige buitengewone baten / lasten 0

1.4 Toelichting Eigen Vermogen

Het totaalbedrag in het bestemmingsfonds OCW aan het eind van de beleidsperiode 2009-2012 wordt, conform de richtlijnen van OCW, opgenomen in de balans als 'Bestemmingsreserve restant subsidie OCW 2009-2012'.

Het resultaat boekjaar 2015 is € 12.261 batig.

Het totaalbedrag ad € 12.261 wordt, conform de richtlijnen OCW, toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW en de algemene reserve.

	Totaalbedrag 31.12.2014	Resultaat 2015	Totaalbedrag 31.12.2015
	€	€	€
Algemene reserve	382.869	5.531	388.400
Bestemmingsreserve restant subsidie OCW 2009-2012	175.864	0	175.864
Bestemmingsfonds OCW	180.659	6.730	187.389
	<u>739.392</u>	<u>12.261</u>	<u>751.653</u>

2. JAARREKENING 2015

2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2015 (na resultaatbestemming)

(Model I)

	31.12.2015		31.12.2014	
	€	€	€	€
ACTIVA				
I Immateriële vaste activa	0		0	
II Materiële vaste activa	76.718		249.930	
III Financiële vaste activa	0		0	
Totale Vaste Activa		76.718		249.930
I Voorraden	39.646		40.004	
II Vorderingen	399.952		453.219	
III Effecten	0		0	
IV Liquide middelen	587.307		635.031	
Totale Vlottende Activa		1.026.905		1.128.254
Totale Activa		1.103.623		1.378.184

	31.12.2015		31.12.2014	
	€	€	€	€
PASSIVA				
I Algemene reserve	388.400		382.869	
II Bestemmingsreserve OCW 2009-2012	175.864		175.864	
III Bestemmingsfonds OCW	187.389		180.659	
IV Overige bestemmingsfondsen	0		0	
Totale Eigen Vermogen		751.653		739.392
Voorzieningen				
I Voorziening jubilea	5.895		7.706	
Totale Voorzieningen		5.895		7.706
Langlopende Schulden				
I Egalisatierekening investeringssubsidies	0		140.701	
Totale Langlopende Schulden		0		140.701
Kortlopende schulden				
I Schulden aan leveranciers/verb.partijen	69.097		263.715	
II Belastingen en sociale verzekeringen	31.028		24.825	
III Schulden inzake pensioenen	8.525		0	
IV Verlofrestanten	29.899		26.334	
V Overige schulden	113.557		120.999	
VI Overlopende passiva	93.970		54.512	
Totale Kortlopende Schulden		346.076		490.385
Totale Passiva		1.103.623		1.378.184

2.2 Categorieale Exploitatierkening Princessehof 2015
(Model IIa)

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
B A T E N			
Publieksinkomsten totaal			
Buitenland	719	2.500	719
Binnenland totaal			
- kaartverkoop	157.459	127.500	103.598
- overig	126.330	118.500	110.835
Sponsorinkomsten	0	0	0
Overige inkomsten	99.660	1.600	39.938
Directe opbrengsten	384.168	250.100	254.090
Indirecte opbrengsten			
Waarvan kapitalisatie vrijwilligers	0	pm	pm
Waarvan overige indirecte opbrengsten	338.445	294.836	295.930
Totale Opbrengsten	722.613	544.936	550.020
Structurele subsidie OCW			
Huisvesting	79.134	78.717	78.717
Exploitatiebijdrage	1.377.573	1.375.965	1.375.965
Totale Structurele subsidie OCW	1.456.707	1.454.682	1.454.682
Structurele subsidie provincie	0	0	0
Structurele subsidie gemeen	280.000	280.000	275.000
Structurele subsidie ander orgaan dan OCW, provincie, gemeente	0	0	0
Overige subsidies			
Bijdragen uit publieke middelen	83.500	40.000	60.000
Bijdragen uit private middelen			
Particulieren incl. vriendenverenigingen	9.982	32.500	12.945
Bedrijven	0	0	1.000
Private fondsen	101.175	5.000	141.500
Goede doelenloterijen			
Totale Subsidies/bijdragen	1.931.364	1.812.182	1.945.127
Totale Baten	2.653.977	2.357.118	2.495.147

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
LASTEN			
Salarislasten			
Waarvan vast contract	883.419	741.320	813.307
Waarvan tijdelijk contract			
Waarvan inhuur	575.109	625.615	538.308
Totale salarislasten	1.458.528	1.366.935	1.351.615
Afschrijvingen	173.213	325.000	301.606
Huur	199.063	217.000	213.281
Aankopen	158.376	90.000	74.792
Overige lasten	797.883	633.183	826.846
Totale Lasten	2.787.064	2.632.118	2.768.141
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-133.087	-275.000	-272.994
15 Saldo rentebaten/-lasten	4.647	0	3.812
16 Saldo bijzondere baten/lasten	140.701	275.000	274.497
17 Mutatie aankoopfonds	0	0	0
Exploitatieresultaat	12.261	0	5.315

Voor nadere informatie wordt verwezen naar de aanvullende toelichting op de exploitatierekening.

Categoriale en Functionele Exploitatie-rekening Princessehof 2015
(Model IIb)

FUNCTIONEEL --	Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Wetensch. functie	Algemeen beheer
		Tijdelijke present.	Vaste present.	Verw. & afstoten	Cons. & restaur.	Onderz. & registr.		
CATEGORIAAL I								
BATEN								
Directe opbrengsten								
Publieksinkomsten totaal	284.508							
Publieksinkomsten buitenland totaal		575	252					
Publieksinkomsten binnenland totaal								
waarvan kaartverkoop		125.967	31.492					
waarvan evenig		25.158	101.064					
waarvan waardering vrijkaarten								
Sponsorinkomsten	0							
waarvan sponsoring in natura								
waarvan overige sponsorinkomsten								
Overige inkomsten	99.660							
waarvan vergoedingen van coprod.								
waarvan evenig		62.621						37.039
Indirecte opbrengsten	338.445							
waarvan kapitalistische vrijwilligers								
waarvan overige indirecte opbrengsten		185.682	41.833	0	22.347	26.931	0	61.652
Totale opbrengsten	722.613	400.004	174.640	0	22.347	26.931	0	98.691
Structurele subsidie OCW								
waarvan huren	0							0
waarvan exploitatiebijdrage	1.456.707							1.456.707
waarvan landerregeling exploitatie								
Structurele subsidie provincie								
Structurele subsidie gemeente	280.000							280.000
Structurele subs. ander orgaan								
dan OCW, provincie, gemeente								
Overige (niet-struct.) subsidies/bijdragen								
Overige subsidies/bijdr. uit publ. midd.	83.500			83.500				
Overige subsidies/bijdr. uit priv. midd.								
waarvan particulieren incl. Vr.ver.	9.982			591				9.391
waarvan bedrijven	0							
waarvan private fondsen	101.175	101.175						
waarvan goede doelenstichtingen								
Totale Subsidies/Bijdragen	1.931.344	101.175	0	84.091	0	0	0	1.746.098
TOTALE BATEN	2.653.977	501.179	174.640	84.091	22.347	26.931	0	1.844.789
FUNCTIONEEL --								
CATEGORIAAL I								
LASTEN - 14,89 toe								
Salarislasten								
waarvan vast contract	883.419	374.720	98.840	45.749	61.450	115.770	44.532	142.358
waarvan tijdelijk contract								
waarvan inhuur	575.109	213.594	99.631	15.828	11.366	19.318	0	215.373
Afschrijvingen	173.213		0					173.213
Huur	199.063							199.063
Aankopen	158.376			158.376				0
Overige kosten	797.883	327.937	25.193	1.386	0	0		443.267
TOTALE LASTEN	2.787.044	916.251	223.665	221.339	72.816	135.087	44.532	1.173.374
SALDO UIT GEWONE	-133.887	-415.073	-49.025	-137.248	-50.468	-108.156	-44.532	671.414
BEDRIJFSVOERING								
Saldo rentebaten/-lasten	4.647							4.647
Saldo bijzondere baten/lasten	140.701							140.701
Mutuele aankoopfonds								
SALDO UIT BEDRIJFSVOERING	12.261	-415.073	-49.025	-137.248	-50.468	-108.156	-44.532	816.763
Toerekening Algemeen beheer		155.186	449.220	138.850	0	24.503	49.206	
EXPLOITATIERESULTAAT	12.261	-259.887	400.195	1.601	-50.468	-83.654	4.474	

Model IIa - Toelichting op de gehanteerde verdeelsleutels

*

De baten en lasten worden toegerekend aan de museale functies indien dit op objectieve gronden mogelijk is. Indien dit niet mogelijk is worden de baten en lasten verantwoord onder Algemeen Beheer. Bij de toerekening aan de museale functies wordt een consistente gedragslijn gehanteerd over de jaren.

*

De personeelslasten worden toegerekend op basis van de functiebeschrijvingen van personeelsleden en de daarbij behorende door de directie vastgestelde gewenste inzet per museale functie.

*

De toerekening van de inkomsten uit entree en de museumwinkel vindt plaats op basis van (kwantitatief) publieksonderzoek: 33% van de bezoekers komt voor de vaste collectie, 65% voor de tijdelijke presentaties.

*

De huur wordt toegerekend op basis van de gebruikte vierkante meters.

*

De toerekening van Algemeen Beheer vindt plaats op basis van de percentages gebruikte vierkante meters.

*

De subsidie OCW – exploitatiebijdrage wordt toegerekend aan de museale functies conform de methodiek van Algemeen Beheer.

*

De subsidie OCW – incidenteel wordt toegerekend aan de museale functies conform de methodiek van Algemeen Beheer.

Model IIb – categoriale en functionele exploitatierekening

De baten en lasten in de rubriek Algemeen Beheer zijn toegerekend aan de door OCW bepaalde 3 functies. Hiervoor is de volgende formule gehanteerd:

De totale oppervlakte van de panden van het museum is 100%.

Hiervan is toe te schrijven aan de volgende functies:

Publieksfunctie

1.1 - tijdelijke presentaties

1.2 – vaste presentaties

Collectiefunctie

2.1 – verwerving & afstoting

2.2 – conserveren & restaureren

2.3 – onderzoek & registratie

Wetenschappelijke functie

3.1 – onderzoek & documentatie

Op deze wijze worden alle baten en lasten, inclusief het subsidie OCW, de kosten voor huren en de kosten van afschrijving aan de diverse functies toegerekend.

2.4 Kasstroomoverzicht

	2015	2014
	€	€
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	12.261	5.315
Aanpassen voor:		
Afschrijving materiële vaste activa	173.213	301.608
<i>Bruto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	185.474	306.923
Mutatie in voorraden	358	9.480
Mutatie vorderingen	53.265	-196.785
Mutatie kortlopende schulden	-144.309	-1.662
Mutatie voorzieningen	-1.811	-6.853
<i>Netto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	92.977	111.103
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	0	-36.028
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	0	-36.028
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie egalisatierekening investeringsbijdragen	-140.701	-274.666
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-140.701	-274.666
Mutatie liquide middelen (I + II + III)	-47.724	-199.591
Liquide middelen einde boekjaar	587.307	635.031
Liquide middelen begin boekjaar	635.031	834.622
Mutatie liquide middelen	-47.724	-199.591

Voor toelichting zie posten bij afzonderlijke toelichtingen jaarrekening.

2.5 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening van Stichting Het Prinsessehof is opgesteld conform de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving voor organisaties zonder winststreven. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft per 1-1-2010 een richtlijn opgesteld met specifieke bepalingen voor kleine organisaties zonder winststreven die tot die datum waren aangewezen op Richtlijn 640. De Richtlijn is opgenomen in onderdeel C van de bundel Richtlijnen voor de jaarverslaggeving van kleine rechtspersonen. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten.

Het boekjaar van Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof is gelijk aan het kalenderjaar.

Als inrichtingseis voor de samenstelling van de jaarrekening hebben gediend de vormvoorschriften zoals die zijn verwoord in het 'Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2013-2016 van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Museale collectie

De museale collectie is niet gewaardeerd.

Materiële vaste active

Er wordt afgeschreven op basis van de volgende grondslagen:

- * Op gebouwen, terreinen, installaties en vaste inrichting wordt niet afgeschreven omdat deze niet geactiveerd worden. Hierop is in 2004 een uitzondering gemaakt voor het project Renaissance Prinsessehof, de verbouwing en herinrichting van het museum.
In de periode 2001 t/m 2003 vond het project plaats. De kosten voor dit project zijn geboekt als egalisatie investeringen, hier tegenover stond een egalisatiebijdrage voor een evenhoog bedrag. Met ingang van 2004 wordt hierop jaarlijks afgeschreven. De laatste termijn van afschrijven is in 2015.
- * Duurzame goederen die aangeschaft worden naar aanleiding van een investeringsbesluit dat in totaal minimaal € 2.500 bedraagt, worden geactiveerd. Bedragen lager dan € 2.500 worden niet geactiveerd, maar ten laste gebracht van de exploitatie in het jaar van aanschaf.
- * Duurzame goederen die worden aangeschaft ten behoeve van een presentatie of project worden niet geactiveerd maar ten laste gebracht van het presentatie- of projectbudget.
- * Duurzame goederen worden in het jaar van aanschaf over het gehele jaar afgeschreven
- * De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Automatisering	5 jaar/20%
Inventaris kort	5 jaar/20%
Inventaris lang	10 jaar/10%
Presentatiemiddelen	10 jaar/10%
Installaties	10 jaar/10%
Museale collectie	variabel

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

De eindvoorraad nog te verkopen museumkaarten en de voorraden in de museumwinkel worden op de balans opgenomen tegen de inkoopprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Eigen Vermogen

Het totaalbedrag in het bestemmingsfonds OCW aan het eind van de beleidsperiode 2009-2012 wordt, conform de richtlijnen van OCW, opgenomen in de balans als 'Bestemmingsreserve restant subsidie OCW 2009-2012'.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening jubilea wordt gewaardeerd tegen contante waarde. De overige voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld

Het aflossingsbedrag voor het komende jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden.

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben, ongeacht of ze tot ontvangsten of uitgaven hebben geleid. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum gerealiseerd zijn. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor balansdatum, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende primaire financiële instrumenten. Dit betreft financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. Derivaten worden niet gebruikt. Er is geen sprake van secundaire instrumenten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

2.6 Toelichting op de balans per 31 december 2015

Vaste activa

II Materiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2015 is als volgt:

	Gebouwen & terreinen	Inventaris	Beveiliging	Totaal
	€	€	€	€
<u>Aanschafwaarde</u>				
Aanschafwaarde per 31.12.2014	2.985.014	774.002	162.826	3.921.842
Investerings 2015	0	0	0	0
Aanschafwaarde per 31.12.2015	2.985.014	774.002	162.826	3.921.842
<u>Afschrijvingen</u>				
Afschrijvingen t/m 31.12.2014	2.841.508	723.422	106.982	3.671.912
Afschrijvingen 2015	143.506	17.409	12.297	173.212
Afschrijvingen t/m 31.12.2015	2.985.014	740.831	119.279	3.845.124
<u>Boekwaarden</u>				
Boekwaarde per 31.12.2014	143.506	50.580	55.844	249.930
Boekwaarde 31.12.2015	0	33.171	43.547	76.718

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Automatisering	5 jaar/20%
Inventaris kort	5 jaar/20%
Inventaris lang	10 jaar/10%
Presentatiemiddelen	10 jaar/10%
Installaties	10 jaar/10%
Museale collectie	variabel

Vlottende activa

I Voorraden

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Per 31 december 2015 zijn onderstaande voorraden opgenomen tegen inkoop prijs:		
Museumwinkel	38.488	36.573
Museumkaarten	1.158	3.431
	<u>39.646</u>	<u>40.004</u>

II Vorderingen

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
<i>Vorderingen op verbonden partijen</i>		
Stichting Het Fries Museum	154.275	18.031
Stichting Monumenten Fries Museum/Prinsessehof	0	0
<i>Debiteuren</i>	3.191	29.085
<i>Overige vorderingen</i>		
Belastingdienst – te verrekenen b.t.w.	46.527	222.856
Stichting Museumkaart	22.050	15.006
Belastingdienst – te vorderen energiebelasting	7.228	7.992
Aankopen	78.500	0
Rijksdienst Ondernemend Nederland - bijdrage	1.500	0
Project 'Op de Thee'	0	130.500
Project '20 ^{ste} eeuw – keramiek als spiegel van de tijd'	51.500	0
Rente van rekening Doelreserveren	5.343	2.296
Betaalautomaat	226	777
VVV-cadeaubonnen museumwinkel	1.110	663
Vooruitbetaalde posten – overlopende abonnementen	14.710	14.277
	<u>228.694</u>	<u>394.367</u>

Overlopende activa – onderhanden activiteiten Vorbereidingskosten tentoonstellingen en projecten

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Tentoonstellingen 2016	6.744	0
Herinrichting Prinsessehof	7.048	6.931
Project 'Brekber'	0	2.250
Project 'Neo Retro'	0	255
Totaal	<u>13.792</u>	<u>9.436</u>

Subsidieverstrekkers

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Gemeente Leeuwarden	0	2.300

Totaalbedrag Vorderingen 399.952 453.219

IV Liquide middelen

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Kas	12.650	11.554
Kas entreebalie, theesalon en museumwinkel	1.682	1.682
Rabobank, rekening NL50RABO0103152156 – rekening courant	-4.321	121.795
Rabobank, Doelreserveren, rekening NL61RABO03179835400	577.296	500.000
Totaal	587.307	635.031

Eigen vermogen

Overzicht algemene reserve, bestemmingsreserve restant subsidie OCW 2009-2012 en bestemmingsfonds OCW algemeen

Het totaalbedrag in het bestemmingsfonds OCW aan het eind van de beleidsperiode 2009-2012 wordt, conform de richtlijnen van OCW, opgenomen in de balans als 'Bestemmingsreserve restant subsidie OCW 2009-2012'.

	Totaalbedrag 31.12.2014	Resultaat 2015	Totaalbedrag 31.12.2015
	€	€	€
I Algemene reserve	382.869	5.531	388.400
II Bestemmingsreserve restant subsidie OCW 2009-2012	175.864	0	175.864
III Bestemmingsfonds OCW	180.659	6.730	187.389
	739.392	12.261	751.653

Voorzieningen

I Voorziening jubilea

Saldo 01.01.2015	7.706
Mutatie 2015	-1.811
Saldo per 31.12.2015	5.895

Langlopende schulden

I Egalisatierekening investeringsbijdragen

Investerings i.v.m. de verzelfstandiging Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof. Door de Gemeente Leeuwarden zijn in het kader van de verzelfstandiging extra kredieten beschikbaar gesteld, die als egalisatierekening zijn opgenomen. In geval van aanwending in een bepaald jaar, wordt overgegaan tot

het vormen van een egalisatiebedrag voor deze investering, met het oogmerk al naar gelang de afschrijvingen in kwestie vanuit deze egalisatierekening een bate op de exploitatierekening te verantwoorden.
Project Renaissance Prinsessehof

Voor de verbouwing van het museum en voor de nieuwe inrichting van de museumzalen zijn bijdragen van derden ontvangen. Deze bijdragen zijn geboekt op een egalisatierekening investeringsbijdragen. Jaarlijks valt vrij een bedrag gelijk aan de afschrijving ten gunste van de exploitatierekening.

Het verloop gedurende het boekjaar was als volgt:

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Saldo per 1 januari	140.701	415.367
Afschrijvingsbedrag ten gunste van de exploitatie	140.701	-274.666
Saldo per 31 december	0	140.701
Kortlopende schulden		
I Schulden aan verbonden partijen		
	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Stichting Het Fries Museum	5.393	177.437
Stichting Monumenten	3.339	0
	8.732	177.437
<i>Schulden aan leveranciers</i>		
	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Handelscrediteuren	60.365	86.278
	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
II Belastingen en sociale verzekeringen		
	39.553	24.825
	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Pensioenpremie	8.525	0
	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
IV Verlofrestanten	29.899	26.334

V Overige schulden

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Accountantskosten	6.500	10.000
Tentoonstelling 'Op De Thee'	0	103.750
Tentoonstelling '20 ^{ste} eeuw – keramiek als spiegel'	79.500	0
Tentoonstelling Openbare Bibliotheek Amsterdam	8.500	0
Tentoonstellingen - algemene kosten	0	333
Collectiekosten	1.250	0
Huisvestingskosten	10.491	6.599
Diverse kosten	7.316	317
Totaal	113.557	120.999

Voor de tentoonstellingen en projecten die zijn gerealiseerd in 2015 zijn verplichtingen aangegaan waarvoor nog niet alle facturen zijn ontvangen. Alle kosten voor een tentoonstelling of project komen ten laste van en worden verantwoord in het jaar van realisatie.

VI Overlopende passiva

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Vooruitontvangen bijdragen inzake tentoonstelling of project		
- 'Onderzoek Aziatische Keramiek'	0	1.639
Mondriaan Fonds – aankopen 2016-2017 / 2014-2015	22.500	20.000
Stipendium junior conservator Aziatische keramiek	4.737	4.737
Bijdragen herinrichting Princessehof 2016-2017	34.000	0
Vakantiegeld	32.733	28.136
	93.970	54.512

Pensioenregeling

Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof heeft haar pensioenen ondergebracht bij het ABP. Deze regeling is een toegezegde pensioenregeling. Het Princessehof heeft ingeval van tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen andere verplichting dan toekomstige hogere premies. Statutair is de maximale premie vastgesteld op 12%.

Eind december 2015 was de dekkingsgraad van het pensioenfonds 97,2%

Wet Normering Topinkomens

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2015: € 179.000.

De WNT is van toepassing op topfunctionarissen. Als topfunctionarissen worden aangemerkt:

* De leden van de hoogste uitvoerende orgaan (RvB of bestuur) en de leden van het toezichthoudende orgaan (RvC of RvT).

Gegevens m.b.t. WNT (Wet Normering Topinkomens)

Raad van Toezicht Stichting Beheer Fries Museum/Stichting Keramiekmuseum Princessehof

Raad van Toezicht: Onbezoldigd

Leden Raad van Toezicht:
 De heer drs. K.J. Storm (vz)
 De heer drs. D. de Goede (uitgetreden 26 maart 2015)
 Mevrouw E.M. Witsen-Elias (uitgetreden 23 juni 2015)
 Mevrouw E. Vos (lid)
 Mevrouw H.C. Alberdingk Thijm (lid)
 De heer R. Mulder (lid)
 De heer prof. dr. R.E.O. Ekkart (lid)
 De heer C. Groeneveld (lid)

Topfunctionarissen

*Inhuur vanuit stichting Het fries Museum

**Loonkosten op basis van detacheringspercentages

	2015
Naam	K.J.R. Callens
Functie	Directeur
Duur dienstverband	01-08-2015---31-12-2015
Omvang dienstverband	n.v.t.
<i>Gedetacheerd*</i>	<i>0.4 fte</i>
Bruto Loon**	17.673
Belastbare kostenvergoeding	0
Voorzieningen betaalbaar op termijn	2.465
Beeindigingsuitkeringen	n.v.t.
Jaar beëindiging	n.v.t.
Motivering	n.v.t.
Norm	230.474

	2015
Naam	D.W.E. Oosterhoff
Functie	Waarnemend directeur
Duur dienstverband	15-05-2015 – 01.08.2015
Omvang dienstverband	n.v.t.
<i>Gedetacheerd*</i>	<i>0.4 fte</i>
Bruto Loon**	5.239
Belastbare kostenvergoeding	0
Voorzieningen betaalbaar op termijn	562
Beeindigingsuitkeringen	0
Jaar beëindiging	n.v.t.
Motivering	n.v.t.
Norm	230.474

	2015	2014
Naam	S.M. Bak	S.M. Bak
Functie	Directeur	Directeur
Duur dienstverband	01-01-2015 -- 15-05-2015	01-01-2014 --31-12-2014
Omvang dienstverband	n.v.t.	n.v.t.
<i>Gedetacheerd*</i>	<i>0.4 fte</i>	<i>0,4 fte</i>
Bruto Loon**	22.024	45.452
Belastbare kostenvergoeding	0	0
Voorzieningen betaalbaar op termijn	2.272	8.830

Beeindigingsuitkeringen	0	0
Jaar beëindiging	2015	n.v.t.
Motivering	n.v.t.	n.v.t.
Norm	230.474	230.474

Gewezen topfunctionaris

	2015
Naam	D.W.E. Oosterhoff
Functie	Hoofd Facilitaire zaken
Duur dienstverband	01-08-2015—31-12-2015
Omvang dienstverband	n.v.t.
<i>Gedetacheerd*</i>	<i>0.4 fte</i>
Bruto Loon**	20.732
Belastbare kostenvergoeding	0
Voorzieningen betaalbaar op termijn	2.841
Beeindigingsuitkeringen	n.v.t.
Motivering	n.v.t.

Nevenactiviteiten

Voor een overzicht van nevenactiviteiten van leden van de Raad van Toezicht en de directeur, de heer K.J.R. Callens, wordt verwezen naar bijlage 1.

2.7 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Het museum heeft een huurovereenkomst met de Gemeente Leeuwarden voor de panden Grote Kerkstraat 9, 11, 13 en 15. Het huurbedrag in 2015 bedroeg € 163.488

De huur wordt jaarlijks geïndexeerd. De looptijd van de overeenkomst bedraagt 1 jaar en wordt automatisch verlengd met 1 jaar en zo steeds verder, tenzij de huurovereenkomst 6 maanden voor het verstrijken van de lopende periode door een van de partijen wordt opgezegd.

Met ingang van 1 augustus 2012 huurt het museum werkplekken voor medewerkers in het Fries Museum. Het huurbedrag in 2015 bedroeg € 30.000.

2.8 Toelichting op de exploitatierekeningen

B A T E N

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil
	€	€	€
Directe opbrengsten	384.168	250.100	134.068
<i>Specificatie directe opbrengsten</i>			
Publieksinkomsten			
Buitenland totaal	719	2.500	-1.781
Binnenland totaal			
Waarvan kaartverkoop	157.459	127.500	29.959
Waarvan overig	126.330	118.500	7.830
Waarvan waardering vrijkaarten	0	0	
Sponsorinkomsten			
Waarvan sponsoring in natura	0	0	
Waarvan overige sponsorinkomsten	0	0	
Overige inkomsten			
Waarvan vergoedingen van coproductanten	0	0	
Waarvan overig	99.660	1.600	98.060
Indirecte opbrengsten	338.445	294.836	43.609
Totale opbrengsten	722.613	544.936	177.677

Directe opbrengsten

De succesvolle tentoonstellingen 'Op De Thee' en de tentoonstelling '20ste eeuw – keramiek als spiegel van de tijd' vertalen zich in de hogere opbrengsten. Voor het jaar 2015 heeft de Stichting Museumkaart het uitkeringspercentage vastgesteld op 63% (vorige jaren 60%).

Specificatie directe opbrengsten – binnenland totaal - overig

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil
	€	€	€
Educatie	6.792	10.000	-3.208
Theesalon	31.510	18.500	13.010
Museumwinkel	87.140	90.000	-2.860
Diversen	888	0	888
Totaal	126.330	118.500	7.830

Dankzij de succesvolle tentoonstellingen is de opbrengst verkoop theesalon royaal hoger dan begroot. De inkomsten uit educatie bleven achter omdat er bij beide tentoonstellingen audiotours beschikbaar werden gesteld.

Specificatie overige inkomsten

Verhuur depot	9.900
Winstdeling schadevrij verzekeren	4.473
Energiekosten	1.089
Doorbelaste materialen	13.747
Catering	2.562
Zalenverhuur	830
Fotografie	1.580
Verkoop audiotour tentoonstelling	19.688
Overige	45.791
Totaal	99.660

Indirecte opbrengsten

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil
	€	€	€
Opbrengst doorberekening kosten medewerkers	338.445	294.836	43.609

De integratie van Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof en Stichting Het Fries Museum betekent o.a. dat medewerkers van Prinsessehof werkzaamheden verrichten voor en in het Fries Museum. De inhuur van medewerkers Prinsessehof door het Fries Museum was hoger dan begroot.

Subsidie OCW

Het Ministerie heeft voor het jaar 2015 een subsidie beschikbaar gesteld van € 1.456.707

Subsidie gemeente

De Gemeente Leeuwarden heeft voor het jaar 2015 een subsidie beschikbaar gesteld van € 280.000. Evenals in voorgaande jaren werd in 2015 werd door de Gemeente geen loon- en prijscompensatie toegekend.

Overige subsidies

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil
	€	€	€
Publieke middelen			
Mondriaan Fonds – aankopen 2014-2015	80.000	40.000	40.000
Gemeente Leeuwarden – project	3.500	0	3.500
Totaal	83.500	40.000	43.500
Particulieren en vriendenverenigingen			
	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil
	€	€	€
Vereniging van Vrienden – diversen	9.982	17.500	7.518
Totaal	9.982	17.500	7.518

	Realisatie 2015
	€
Private fondsen	
<hr/>	
<u>'20ste eeuw'</u>	
Fonds 21	24.000
Prins Bernhard Cultuurfonds Fryslân	2.500
Stichting Achterbergh-Domhof	12.500
Stichting Het Nieuwe Stads Weeshuis	3.500
Roelof Steivoorte Stichting	2.675
Stichting Woudsend	15.000
<u>Aankopen</u>	
Stichting Van Achterbergh-Domhof	10.000
<u>Project 'Brekber'</u>	
Stichting Van Achterbergh-Domhof	10.000
Stichting Woudsend	15.000
<u>Schenking</u>	6.000
	<hr/>
Totaal	101.175

LASTEN

Salarislasten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil
	€	€	€
Salariskosten	1.458.528	1.366.935	91.593
<i>Specificatie salarislasten</i>			
Vast contract	883.419	745.820	137.599
Tijdelijk contract	0	0	
Inhuur	575.109	621.115	-46.006
Totaal	1.458.528	1.366.935	91.593
<i>Specificatie vast contract</i>			
Salarissen	690.664		
Sociale lasten	115.752		
Pensioenpremie	77.003		
	883.419		

Het aantal fte's van medewerkers op de loonlijst Prinsessehof per 31.12.2015 is 13,15.

Het aantal fte's van medewerkers, in dienst van Prinsessehof minus gedetacheerde medewerkers plus ingehuurd medewerkers van Stichting Het Fries Museum, is per 31.12.2015 is 16,89.

Afschrijvingen

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil
	€	€	€
Investerings algemeen	29.706	50.000	-20.294
Investerings project Renaissance	143.507	275.000	-131.493
Totaal	173.213	325.000	-151.787

De kosten van de afschrijving van het project 'Renaissance Prinsessehof' worden geboekt op de egalisatierekening. In 2015 is de laatste termijn geboekt.

Huur

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil
	€	€	€
Gemeente – huur museum panden	163.488	166.000	-2.512
Stichting Monumenten	5.575	21.000	-15.425
Fries Museum – huur werkplekken	30.000	30.000	0
Totaal	199.063	217.000	-17.937

De Stichting Monumenten verhuurde aan Keramiekmuseum Prinsessehof twee panden. Met ingang van 2015 wordt nog alleen het pand Grote Kerkstraat 17 gehuurd. Dit was niet verwerkt in de begroting 2015.

Keramiemuseum Prinsessehof huurt werkplekken in het Fries Museum voor vrijwel alle medewerkers, uitgezonderd medewerkers beveiliging, balie, collectiebeheer en museumwinkel. De huur is bepaald op € 5.000 per fte.

Aankopen	Realisatie 2015	Begroting 2015	Verschil
	€	€	€
Moderne en hedendaagse keramiek	158.376	90.000	68.376

In het boekjaar 2015 worden de aankopen 2014 en 2015 verantwoord. In de begroting 2015 was uitsluitend het bedrag voor aankopen 2015 opgenomen.

Overige lasten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Verschil
	€	€	€
Tentoonstellingen	281.307	138.500	142.807
Diverse kosten collectie- en publieksfunctie	40.887	51.000	-10.113
Huisvestingskosten	221.657	197.183	24.474
Kantoorkosten	56.659	67.000	-10.341
Publiciteitskosten	52.348	55.000	-2.652
Diverse personeelskosten	47.638	26.000	21.638
Museumkaarten – inkopen	23.556	20.000	3.556
Museumwinkel – inkopen artikelen	43.298	45.000	-1.702
Museumwinkel – overige kosten	8.289	15.000	-6.711
Theesalon – inkoop artikelen	15.199	11.000	4.199
Theesalon – overige kosten	7.045	7.500	-455
Totaal	797.883	633.183	164.700

Toelichting:

Tentoonstellingen

In 2015 is de grote tentoonstelling 'de 20ste eeuw – keramiek als spiegel van de tijd' gerealiseerd. Dankzij externe inkomsten konden de hogere uitgaven gefinancierd. In de begroting 2015 was hiervoor een p.m. post opgenomen.

Diverse kosten collectie- en publieksfunctie

De kosten van verzekeren van de collectie zijn gedaald met ca. € 10.000.

Huisvestingskosten

De werkzaamheden voor beveiliging en receptie worden extern ingekocht. Deels werd de verhoging van de kosten veroorzaakt door vervanging bij ziekte van vaste medewerkers door medewerkers ingehuurd via een uitzendbureau.

Kantoorkosten

De besparing wordt veroorzaakt door één back-office voor beide musea.

Diverse personeelskosten

De hogere kosten werden veroorzaakt door kosten afscheid directeur en werving en selectie nieuwe directeur.

Inkopen

- Museumkaarten – in 2015 zijn meer kaarten verkocht waardoor de inkopen én de inkomsten hoger zijn dan begroot
- Museumwinkel – tegenover lagere opbrengsten verkoop staan lagere inkomsten inkoop artikelen en lagere overige uitgaven van de winkel

- Theesalon – de inkomsten uit verkoop van artikelen theesalon was aanmerkelijk hoger dan begroot, hierdoor werd ook meer ingekocht.

11. Saldo rentebaten/-lasten

	Realisatie 2015	Realisatie 2014
	€	€
Totaalbedrag	4.647	3.812

De rentebaten in 2015 zijn ontvangen rentes op de bankrekeningen.

12. Saldo bijzondere baten/lasten

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil
	€	€	€
Bijdrage egalisatiereservering investeringen	140.701	275.000	134.299

2.9 Prestatieverantwoording (art. 2c/2i)

Activiteit & bereik musea (Model III)

	Huidige boekjaar	Activiteitenplan 2015	Vorig boekjaar
Totaal aantal bezoeken per jaar	36.819	35.000	26.664
- waarvan betalend	23.717	27.000	18.210
- waarvan aantal scholieren primair onderwijs	2.159	1.250	1.267
- waarvan aantal scholieren voortgezet onderwijs	329	750	548
Registratiegraad > 95%	ja	ja	ja
Collectieplan up to date	Ja	ja	ja
Veiligheidsplan up to date	Ja	ja	ja

Percentage registratiegraad

Op 31 december 2014 bedroeg de registratiegraad van de collectie 98%. Op 31 december 2015 bedroeg de registratiegraad ruim 99%. De registratiegraad is dus stabiel. Vanwege het continue proces van aankopen en schenkingen is de registratiegraad nooit 100%.

Totale collectie	29.990
Aantal onderdelen	34.049
Registratiegraad	99,2 %
Basisregistratiegraad	79,1 %
Digitaliseringsgraad	82,8 %

Veiligheidsplan

Het veiligheidsplan is up to date gemaakt in 2015.

Het veiligheidsplan bestaat uit de volgende onderdelen:

- Beleidsverklaring
- BHV plan conform nen 4000
- ORP, ontruimingsplan, NEN 8112
- CHV, collectiehulpverleningsplan

Collectieplan up to date

Op basis van het in de Collectiestrategie 2012-2016 geformuleerde collectiebeleid is het museum in 2012 gestart met de teruggave van het omvangrijke non-keramische bruikleen van de Ottema-Kingma Stichting. Ook in 2015 is hieraan voortvarend gewerkt.

2.10 Verbonden partijen

Overzicht van verbonden partijen

Van verbonden partijen is sprake wanneer een partij beleidsbepalende invloed kan uitoefenen op een andere partij, dan wel invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van de andere partij. De verbondenheid tussen Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof en de hier genoemde stichtingen ontstaat omdat beide Stichtingen vallen onder de Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Prinsessehof en de aanwezigheid van een gemeenschappelijke Raad van Bestuur en een gemeenschappelijke Raad van Toezicht.

Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Het Prinsessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het instand houden, beheren en doen exploiteren van de musea Fries Museum en Keramiekmuseum Prinsessehof te Leeuwarden, zulks door het voeren van het instandhouden, beheren en doen exploiteren van de musea Stichting Het Fries Museum en Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof.

Stichting Het Fries Museum

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling het inrichten en exploiteren van Het Fries Museum te Leeuwarden.

Het Prinsessehof heeft aan het Fries Museum doorbelast in 2015 kosten voor salarissen ad € 322.690 en overige algemene kosten € 23.600. Het totaalbedrag aan doorbelaste kosten is € 346.290.

Door het Fries Museum zijn in 2015 doorbelast aan Stichting Keramiekmuseum Het Prinsessehof de volgende kosten: salarissen € 559.026, huur werkplekken € 30.000 en kosten ICT € 2.800. Het totaalbedrag aan doorbelaste kosten is € 591.826.

Stichting Monumenten Fries Museum / Keramiekmuseum Het Prinsessehof

Deze stichting is statutair gevestigd in de gemeente Leeuwarden en heeft als doelstelling de instandhouding van monumenten in de zin van de Monumentenwet 1998.

De Stichting Monumenten heeft een bedrag van € 4.500 voor huur pand Grote Kerkstraat 17 doorbelast aan Keramiekmuseum Het Prinsessehof in 2015.

Het Prinsessehof heeft aan de Stichting Monumenten in rekening gebracht het bedrag van € 1.089 zijnde doorbelaste energiekosten.

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1 Bestemming van het exploitatiesaldo

Het deel van de subsidie OCW dat nog niet is besteed aan de doeleinden waarvoor de subsidie is verstrekt (zie artikel 26 van het Bekostingsbesluit) dient opgenomen in het bestemmingsfonds OCW.

Het resultaat wordt toegerekend volgens onderstaande berekening.

	2015	perc.	2014	perc.
Totale Baten conform jaarrekening	2.653.977		2.495.147	
Correctie:				
- Kosten reorganisatie	0		-94.403	
Saldo Baten	2.653.977		2.400.744	
Subsidie OCW	1.456.707	55%	1.454.682	61%
Eigen inkomsten	1.197.270	45%	946.062	39%
Voordelig saldo	12.261		99.718	
Toerekening voordelig saldo aan:				
- Bestemmingsfonds OCW – algemeen	6.730		60.422	
- Algemene reserve	5.531		39.296	

3.2 Vaststellen jaarrekening

Vaststelling jaarrekening 2015 directie

De directie heeft de jaarrekening vastgesteld op 23 maart 2016.

Ondertekening

K.J.R. Callens, directeur

Goedkeuring Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft in de vergadering van 23 maart 2016 de jaarrekening goedgekeurd.

Ondertekening

Drs. K.J. Storm voorzitter

3.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die vermeld dienen te worden.

3.4 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

*Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 23 maart 2016*

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de Raad van Toezicht van Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de, in de jaarstukken, opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof te Leeuwarden gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de exploitatierekening over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directeur

De directeur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016 en de bepalingen van en krachtens de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De directeur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. De directeur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Keramiekmuseum Het Princessehof per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016 en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015 voldoen in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in de subsidiebeschikking en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen zijn vermeld.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2013-2016 is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Leeuwarden, 23 maart 2016

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J.S. Huizinga RA

BIJLAGE 1

Nevenfuncties leden Raad van Toezicht 2015

Drs. K.J. Storm, voorzitter

- Baxter International Inc. (lid board en voorzitter Audit Committee)
- Pon Holdings (vice-voorzitter Raad van Commissarissen)
- Scripsit Holding (Eisma Media Groep) (lid Raad van Commissarissen)
- Nederlandse Bachvereniging (lid van het Algemeen Bestuur)
- Teylers Museum Vrienden Fonds (voorzitter Bestuur)
- Stichting Museum Tromp's Huys (lid van Bestuur)
- KNGF (lid van Raad van Toezicht)
- Industrial Advisor EQT
- Lid Advisory Board John Adams Institute
- VNO-NCW (lid Curatorium)

Mevrouw H.C. Alberdingk Thijm

- Bestuur Sikkens Foundation
- Voorzitter Stichting NietNormaal, tentoonstelling Hacking Habitat
- Advisory Board van het Materiaalfonds
- Advisory Board van de Ketelfactory Schiedam
- Lid selectiecommissie van het Nederlands paviljoen op 55^e en 56^e (2013 en 2015) editie van het Venice Biennial.
- Diverse jury's en adviescommissies o.a. rijks gecommiteerde Artex - Rietveld.
- Programmamaker / presentator: o.a.- AVRO Kunstuur special over Kazimir Malevich, programma Jonge kunstenaars / verzamelaars, tentoonstelling Ja Natuurlijk, Biennale Venice, De Kunstmarkt, De kunst van het verzamelen.
- Voorzitter diverse commissies Mondriaan Fonds, o.a. werkbijdrage Jong Talent en Bemiddelaars, selectie commissie galeries voor kunstkoopregeling.

Prof. dr. R.E.O. Ekkart

- Lid Raad van Toezicht Mondriaan Fonds
- Lid Adviescommissie beoordeling aangeboden cultuurbezit uit nalatenschappen, Ministerie van Financiën
- Voorzitter beoordelingscommissie Ekkart Fonds, Vereniging Rembrandt
- Voorzitter jury Duparcprijs, Mauritshuis
- Voorzitter bestuur Stichting P. en N. de Boer
- Voorzitter bestuur Uytenbogaert Stichting
- Lid bestuur Brantsen van de Zyp Stichting
- Lid bestuur Stichting Bosch Research and Conservation Project
- Lid redactie tijdschrift Oud Holland
- Lid wetenschappelijke adviesraad Rubenianum Antwerpen
- Voorzitter begeleidingscommissie Project Museale Verwervingen, Museumvereniging
- Voorzitter begeleidingscommissie Onderzoek Koninklijke Verzamelingen

De heer C. Groeneveld

- Adviseur Raad voor Cultuur
- Lid Benoemingsadviescommissie Fonds voor Cultuurparticipatie
- Voorzitter Adviesraad van Informatie Professional
- Gecommitteerde Reinwardt Academie
- Lid Comité van Aanbeveling Stichting Wereldtijdpad
- Ambassadeur Stichting Geschiedenis Teruggehaald

De heer R. Mulder

- Voorzitter Centrum voor Film in Friesland
 - Voorzitter Nederlandse Vereniging van Fotojournalisten
 - Voorzitter Stichting Urgente Noden Friesland
 - Bestuurslid Fotofestival Noorderlicht
 - Bestuurslid Noorderbreedte (tijdschrift)
-

Mevrouw L. Vos

- Lid programmaraad De Compagnie (Fries Ondernemersnetwerk)
- Lid Munchhausengroep (Fries innovatief netwerk)
- Lid Innovatie Pact Fryslân
- Voorzitter RvT Calibris
- Voorzitter Stuurgroep TBOF (Technisch Beroeps Onderwijs in Friesland)
- Lid bestuur Venturaplus
- Lid Expertcommissie Verpleeghuiszorg
- Lid Adviesraad Sociaal Plan bureau

Nevenfuncties Directie

De heer drs. K.J.R. Callens

- Secretaris Stichting Hora Siccama van Harkstede Fonds
- Bestuurslid Wassenbergh-Clarijs-Fontein Stichting
- Voorzitter MuseumJeugdUniversiteit

